

Biuletyn Polonistyczny

08.08.2024

Data wydarzenia: 06.12.2024 - 07.12.2024

Dzisiejszy XIX wiek

Typ wydarzenia: Konferencja

Miejscowość: Wrocław

Organizatorzy: Wydział Filologiczny UWr

Zakład Historii Literatury Pozytywizmu i Młodej Polski oraz Zakład Historii Literatury Romantyzmu Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego zapraszają na ogólnopolską konferencję naukową "Dzisiejszy XIX wiek", która odbędzie się w dniach 6–7 grudnia 2024 w Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego.

Celem spotkania jest stworzenie płaszczyzny do dyskusji nad współczesnym postrzeganiem XIX wieku, jego literatury i kultury. Proponujemy podjęcie próby opisanego jego dziedzictwa z perspektywy nowych metod badawczych, aktualnych potrzeb edukacji polonistycznej, dzisiejszych kontynuacji XIX-wiecznych wątków oraz kontrowersji, jakie w dyskursie publicznym wzbudza niekiedy treść utworów pochodzących z tego stulecia. Chcemy zastanowić się, czy w mocy pozostają słowa Czesława Miłosza wskazującego, że „tam nasz początek”, czy też staliśmy się ludźmi, o których Witkacy pisał, iż „będą tworzyć nowe życie jakościowo niepodobne do naszego”. Czy w obecnej dobie XIX wiek wciąż jest widziany jako „wielkie stulecie Polaków” (Alina Witkowska), czy też nośniejsze są obecnie inne tradycje – a być może przestało to po prostu mieć znaczenie?

Od dłuższego czasu w badaniach literackich funkcjonuje kategoria dziewiętnastowieczności opisująca literaturę tego czasu jako jedną formację kulturową, różnorodną w swoich przejawach, lecz spójną pod względem światopoglądowej tożsamości. Stulecie to naznaczyły punkty odniesienia: odczucie zmienności dziejów, idea postępu, antynomie (rozum – uczucia, społeczeństwo – jednostka, nauka – wiara), wartości takie jak nowość, młodość, niepodległość, a przede wszystkim wolność. Badania Marii Janion i Tomasza Burka, późniejsze rozważania m.in. Tomasza Sobieraja, Józefa Bachorza, Wiesława Rzońcy, Janusza Maciejewskiego czy Ewy Paczoskiej, ukazały liczne korzyści, jakie niesie ten sposób lektury literatury dziewiętnastowiecznej. Często pomaga on lepiej zrozumieć jej specyfikę niż podział na okresy romantyzmu, pozytywizmu i Młodej Polski – przydatny w szkolnej i akademickiej dydaktyce, ale sztucznie zaburzający całościowy ogląd stulecia, bardzo istotnego jako punkt wyjścia dla nowoczesności.

Dlatego też sugerujemy spojrzenie na XIX wiek całościowo, w kontekście długiego trwania, obejmując przedział lat 1795-1918.

Zapraszamy do udziału w konferencji osoby zajmujące się badaniami z zakresu literaturoznawstwa, kulturoznawstwa, socjologii, językoznawstwa, historii i historii sztuki, pedagogiki, psychologii oraz innych dziedzin humanistyki i nauk społecznych, zainteresowane kulturą XIX wieku. Zachęcamy do podjęcia następujących wątków:

- zastosowanie współczesnych metod badań literackich do lektury tekstów z XIX wieku, np. ekokrytyka, geopoetyka, *gender studies*, *animal studies*, socjoekonomika, fizjonomika, widmontologia, poetyka postpamięci i inne,
- ryzyko anachronizmu i nadinterpretacji przy stosowaniu nowych perspektyw w badaniach literatury XIX wieku,
- dzisiejsze postrzeganie kategorii dziewiętnastowieczności, kwestia periodyzacji w badaniach literackich i w edukacji polonistycznej,
- wielkie problemy i dylematy literatury dziewiętnastowiecznej we współczesnej kulturze i literaturze, kontynuacje, stałość paradygmatów XIX-wiecznych,
- obecność dziewiętnastowiecznych motywów w mediach innych niż literatura (filmy, seriale, gry, komiksy i inne),
- kontrowersje wokół utworów literackich XIX wieku; pytania o kolonializm, europocentryzm, rasizm, mizoginizm, antysemityzm i inne,
- współczesny odbiór literatury dziewiętnastowiecznej, szczególnie wśród młodych pokoleń, a także propozycje, w jaki sposób rozmawiać o XIX-wiecznych tekstach w edukacji szkolnej,
- reinterpretacja dziewiętnastowiecznych utworów, nowe odczytania, polemiki,
- model dziewiętnastowieczności w literaturach innych niż polska.

Jesteśmy otwarci także na inne zagadnienia związane z tematyką konferencji.

Zgłoszenia przyjmujemy do 13 października poprzez formularz: <https://forms.office.com/e/bb7Hp0hgBB>. Do 20 października zostaną rozesłane informacje o kwalifikacji tematów na konferencję. Po konferencji planujemy publikację zgłoszonych tekstów w czasopiśmie „Prace Literackie” – tytuł znajduje się na ministerialnym wykazie czasopism naukowych.

Opłata konferencyjna wynosi 350 zł. Wpłaty zostaną przeznaczone na pokrycie kosztów materiałów konferencyjnych, przerw kawowych i obiadowych. Nie zapewniamy noclegów.

W razie pytań zapraszamy do kontaktu: dzisiejszy19@uwr.edu.pl.

Organizatorzy wydarzenia

Biuletyn Polonistyczny

Data zgłaszania prelegentów: 13.10.2024

Opłata: 350 zł

Do pobrania:

- Dzisiejszy_XIX_wiek_-_okólnik.pdf

Linki:

- <https://forms.office.com/e/bb7Hp0hgBB>
- <https://www.facebook.com/events/1109922210076312>

Słowa kluczowe: pozytywizm, Młoda Polska, reinterpretacje, wiek XIX